

12.11.2013

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite TEM/1965/08.04.01/2013

Asia **PYHÄJOKI, ympäristövaikutusten arviointiohjelma Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeelle**

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Museoviraston lausunnon Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeesta Pyhäjoen Hanhikiven alueelle. Vuonna 2008 toteutetun YVA-menettelyn mukainen hanke on saanut valtioneuvoston periaatepäätöksen ja sille eduskunnan vahvistuksen vuonna 2010. Koska sittemmin valittavaksi suunniteltu voimalahanke poikkeaa YVA-menettelyssä arvioidusta, edellytetään hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin saattamista ajantasaiseksi. Hanhikiven ydinvoimala-alueella on lisäksi toteutettu maakunta-, yleis- sekä asemakaavoitus.

Edellisen YVA-menettelyn yhteydessä sekä maakunta- ja osayleiskaavavaiheissa Museovirasto on ottanut esille erityisesti muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitetun valtakunnallisesti merkittävän Hanhikiven rajamerkin (kohdetunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000007810) riittävän suoja-alueen turvaamisen. Kivi sijoittuu aivan alempien kaavojen salliman ydinvoimalaitoksen rakentamisalueen EN-1 rajalle. Esteetön kulku kivelle tulee turvata kaikissa olosuhteissa ja rajalinja Pyhäjoen ja Raahen välillä sekä meren suuntaan tulee säilyttää avoimena kohteen ymmärtämiseksi. Hanhikivi tulee ottaa huomioon jättämällä kiven ympärille mahdollisimman laaja avoin tila. Samaten rakentamisen edellyttämien maamassojen sijoittelu tulee toteuttaa mahdollisimman matalana ja etäällä Hanhikivestä, joka matalalla rannalla sijoittuu vain metrin - kahden verran keskiveden pinnan yläpuolelle. Museovirastolle on jäänyt YVA-ohjelmasta epäselväksi se, miten korkealle täytemaalle voimalaitos ja sitä ympäröivä alue suunnitellaan perustettavaksi.

Kulkuyhteyden osalta on myös syytä korostaa, että Raahen puoleisen Hanhikiven ydinvoimalaitoksen asemakaavaan sijoittuu EN-2 -aluevaraus, erilaisten voimalaan liittyvien toimintojen alue, jonka yhteyden ei myöskään tule estää pääsyä muinaisjäännökselle. Alueen toinen kiinteä muinaisjäännös, Parhalahden Vanhakartano (1000014614, keskiajalta periytyvä kylätontti), sijoittuu osayleiskaava-alueelle lähivaikutusten ulkopuolelle.

Aiemmassa suunnitteluvaiheessa vuonna 2009 on toteutettu arkeologinen inventointi, jolloin voimajohtokäytävien selvitys jäi toteuttamatta. Selvitys on tarpeen tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvät selvitykset on tehty riittävällä tavalla eikä inventoiduilta alueilta löytynyt vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

Ydinvoimalaitoksen vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön arvioi Pohjois-Pohjanmaan museo. Parhalahden kalasataman valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö on ydinvoimalan suojavyöhykkeen reunalla.

Uudessa YVA-ohjelman ympäristön nykytilaa kuvaavassa luvussa (6) Hanhikivi merkityksineen ja erityistarpeineen on todettu maakuntakaavan sekä maiseman ja

kulttuuriympäristön kuvauksen yhteydessä. YVA-ohjelman vaikutusarvioinnin osuudessa (luku 7) viitataan aiempaan vaikutusten arviointimenettelyyn, eikä vaikutuksia tarkastella yksityiskohtaisemmin.

Yli-intendentti

Pirjo Uino

Intendentti

Kaarlo Katiskoski

Tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjois-Pohjanmaan museo